

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Cena jim je za celo leto 5 K, za pol leta 2.50 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 5.50 K, za Ameriko 6.50 K.

Vse dopise, naročnino in oznanila sprejema tiskarna J. Krajec nasl.

List in oglasi se plačujejo naprej.

Dolenjci, pozor!

Pred nedavnim je imel v Trstu inženir dr. Gino Dompjeri predavanje o načrtu tretje železniške zveze Dunaj-Trst. Ta zveza naj bi šla z dunajskega severnega kolodvora po že izpeljani aspanški progi proti jugu do Ptuja; od tukaj po progi južne železnice čez Pragarsko do Celja in potem po novi železnici mimo Motnika, Škofje Loke, Idrije in Nanosa čez Kras do Žavelj, slednjič po predoru skoz hrib Sv. Justa v nov osrednji kolodvor na Borznem trgu v Trstu. Ta proga bi bila prvorazredna, dvotirna ter bi se prišlo iz Trsta na Dunaj v šestih urah. Tako inženir dr. Gino Dompjeri noče nič vediti o osnovi tretje zveze Dunaj-Trst skoz Dolenjsko. Koliko se je že pisalo in govorilo o železniški zvezi Brežice-Novomesto, enem delu železniške zveze Dunaj-Trst, in vendar se zagovarja nova zveza čez druge kraje. Kaj ni bilo ugotovljeno že zdavnaj, da se izpelje tretja železniška zveza Dunaj-Trst po aspanški železnici na Ptuj, od tukaj na Rogatec ter potem na Brežice-Novomesto ter po krški dolini dalje na Trst? In če se more upotrebiti po osnovi inženirja Dompjerija proga južne železnice od Ptuja do Celja, se more to isto storiti tudi za progo, ki bi šla čez Dolenjsko, in sicer od Ptuja do Poličan in Rogatca, odkoder se da proga podaljšati brez vsakih težav do Brežic in na Novomesto. Potrebno je, da se Dolenjci iznočijo zglasimo za tretjo železniško zvezo Dunaj-Trst, ki ima voziti skoz Dolenjsko. Dolenjska ima zdaj tako malo železnic, da se ne more razviti pravi promet. Zveze z južno železnico so neobhodno potrebne in ta zveza bi se dobila, če se izpeljati progi Brežice-Novomesto in Šent Janž-Sevnica odnosno Loka. Do zdaj smo imeli dva znamenita shoda v Kostanjevici in na Rakovniku pri Št. Rupertu, a na nobenem se ni izpregovorila niti besedica o naših slabih prometnih zvezah, dasi so bili prireditelji shodov na to upozoreni. V Ljubljani imamo železniški svet že več let. Do zdaj nismo čuli še o nobenem uspehu za naše prometne zveze, ki bi ga bil dosegel ta svet. Sploh se ne ve nič o

delovanju tega sveta. Po drugih deželah se dela kljub vojski neprenehoma za prometne zveze, le pri nas molčimo, kakor da imamo vsega dosti. Naši nasprotniki delajo, mi pa malomarno molčimo. Skrajni čas je, da se lotimo zopet dela ter odločno zahtevamo za Dolenjsko potrebne prometne zveze, brez katerih gotovo zahiramo. Ne dajmo si vzeti že zdavnaj določene tretje zveze Dunaj-Trst skoz Dolenjsko. Branimo to osnovo do skrajnosti vsi, ki smo na to pozvani. Le na ta način moremo kaj doseči. Torej Dolenjci, pozor!

Ali smo že blizu konca?

(«Naša Moč») (Dalje. 3.)

Slika „Skrivnostna ovira“.

Rimsko cesarstvo na zapadu v habsburški vladarski hiši. Rimsko cesarstvo nemške narodnosti, kakor so ga navadno imenovali, se je držalo v habsburški vladarski rodbini z malo izjemami notri do časa Marije Terezije, cesarice. Cesarji iz habsburške dinastije so pomen cesarske oblasti dobro razumevali in ga skušali tudi v dejanje in življenje vpeljati. Cesar naj bi veljal kot starešina med krščanskimi vladarji, kot vojvoda krščanskih vojska v bojih proti Turkom, v edinstvi in zvezi s papežem, poglavarjem katoliške cerkve, kot njen postavljeni in maziljeni zaščitnik. Zasluge njihove v tem oziru so velike, ki jih bo cerkev vedno priznavala v hvaležnosti. Cesarji kot: Zigismund, Karol V., Ferdinand I., II. in III., Leopold I. so svetle postave v zgodovini rimskega cesarstva, ki terjajo zase priznanje in občudovanje.

Cesar Karol VI. (od l. 1711. do 1748.) pa ni imel nobenega sina kot naslednika in tako je nastopila nevarnost, da izumre habsburška dinastija.

Cesarična Marija Terezija se je poročila z lotarinškim vojvodom Franc-Štefanom in je zasedla prestol avstrijske države; njen soprog pa je bil izvoljen za rimsko-nemškega cesarja. S tem je prišla na vlado habsburško-lotarinška dinastija.

Prvi cesar iz nove zveze je bil Jožef II. To je bil vladar velikih načrtov in obsežnega obzorja, dobrega srca in poln skrbi za svoje podložnike, v stare cesarske spomine in tradicije se pa v tistih burnih časih ni mogel utopiti.

Njegov brat, cesar Leopold, je le par let vladal, in ni imel časa in priložnosti poleg svojih skrbi še s težavami rimskega cesarstva se ukvarjati. Pač pa je njegov sin cesar Franc II., ki je vladal od leta 1792. do 1835. moral nositi s cesarsko krono tudi breme dolžnosti rimskega cesarstva, ki se je bližalo razpadu. Napoleon je posegal z nasilno roko v pravno razmerje evropskih držav, rušil je prestole, odstavljaj dinastije, trgjal cele kose iz telesa rimskega cesarstva. Cesar Franc se je ustavljal temu tiranu z vso odločnostjo, četudi ne vedno z dobrim uspehom. Njegove vojske so Napoleonu zastavile pot, da ni spravljal v sužnost vse Evrope. Od strani krščanskih vladarjev pa je cesar dobival malo podpore, le papež Pij VI. je odločno stal na njegovi strani, ki je zato moral iti v pregnanstvo.

V teh razmerah je bilo umevno, da je cesar Franc skušal si ohraniti in zavarovati vsaj svojo hišno, domačo posest. Združil je tesneje raztresene dele svojih posestev v eno moralno celoto pod eno skupno vlado in je tako ustanovil leta 1804. novo državo avstrijsko cesarstvo. S tem si je postavil trdno podlago za prihodnje boje in poskušnje.

Vedno bolj očitno se je kazalo, da misli Napoleon, ki se je medtem proglasil za cesarja, spraviti pod svojo oblast celo Evropo. Nemški knezi so stopili v „Rheinbund“, se odrekli rimskemu cesarstvu in se podvrgli Napoleonu. To je užalilo tako cesarju srce, da je dne 6. avgusta 1806. l. odložil krono rimskega cesarstva.

Torej se je ta dan končalo zapadno rimsko cesarstvo.

Večina zgodovinarjev je res tega mnenja, kar se bere po knjigah svetovne povestnice. Vendar če stvar dobro prevdarimo, ne moremo temu pritrčiti iz teh-le razlogov:

1. Bistvo in pomen rimskega cesarstva ne obstoji v imenu — rimski cesar — ampak v tem, da vladar pozna idejo te ustanove, sprejme nase nalogo, delati za namen in cilje te naprave, in ima tudi potrebne pomočke, te namene uresničiti. Vse to pa najdemo pri cesarju Francu I. Stal je kot skala trdno v sredi vala prekucije in bojnih viharjev Napoleonovih časov. Cesar je bil kristalno jedro vseh koalicij in zvez proti francoskemu nasilstvu. Pri Lipskem je avstrijski maršal vodil zvezne čete, ko so priborile svobodo Evropi.

2. Rimsko cesarstvo mora imeti tudi zadosti velik obseg na prostoru starorimske države. Tako obširno posestvo pa je imel cesar Franc I. Poleg sedanjih kronovin avstro-ogrske monarhije je imela habsburško-lorenška dinastija lepe knježevine v Italiji. Lombardija, Benečija, Modena, Toskana, celo Neapel je stal po kraljici Mariji Karolini Avstrijski v zvezi z Avstrijo.

3. Tukaj tudi ne smemo pozabiti na sorodovinske vezi, ki so bile spletene med cesarjevo rodbino in raznimi vladajočimi dinastijami. Habsburžani so v rodu s kraljevo burbonsko rodbino, ki je imela svoje prestole v Španiji, v Neapolu, Siciliji in v Parmii. Vsi ti so bili v nevarnosti, da jih pohlep Napoleonov pripravi ob starodavne pravice, — saj je Napoleon svojim sorodnikom kar delil kraljevske krone — zato je bilo čisto naravno, da so zaupno gledali na cesarja in iskali pri njem zaslonbe. To upanje jih ni varalo. Napoleon je bil poražen in mirovni kongres je uravnal stare pravice. Pri tem delu je imel cesar Franc glavno nalogo prav v zmislu starih izročil rimskega cesarstva.

4. Zadnji razlog je pa ta, da se Antikrist še ni prikazal, torej mora ovira, ki mu brani še stati; ta ovira pa je po mnenju cerkvenih učencov ravno obstoj rimskega cesarstva.

Postavni dedič in naslednik rimskega cesarstva je pa le avstrijsko cesarstvo.

Naročniki,
priporočajte „Dol. Novice“!

Iz dnevnika slovenskega častnika v svetovni vojni.

Po dnevniku + Janka Muha.

(1.)

Božič 1915 v gorah.

Lepo, veselo sem praznoval božične praznike 1915 na laškem bojišču v pogorju Veliki Lemež pri Krnu na Primorskem. Daleč od doma, visoko v zasneženih gorah, kamor ne dospe niti glas zvona, sem preživel sveti večer tega leta. Lani sem ga praznoval doma pri svoji materi, v krogu svojih šolarjev — letos v podzemski votlini v družbi svojih vojakov.

Dan pred Sv. večerom sem že doma posvetil jaslicam in božičnemu drevescu. Tudi tu na bojišču sem ta dan uporabil v to, da bi svojim vojakom priredil kolikor mogoče lep Sveti večer. V veliki podzemski jami, kamor naj bi se zatekli ob „hudih urah“ artilerijskega ognja, sem postavil božično drevo in ga primeroma prav lepo okinčal. Na eno stran sem postavil majhne jaslice, ki jih je prejel kadet Rifelj iz

dolenjske prestolice. Na drugo stran sem zložil božična darila za moštvo. Darila smo dobili deloma od polka, deloma sem jih prihranil jaz od svojih priboljškov.

V mraku so se začeli zbirati možje in fantje v podzemski jami. Zdelo se mi je, kot bi se shajali doma k polnočnici... Ena sama sveča je slabo razsvetljevala prostorno votlino... Zagrinjalo je še prikrivalo pogled na božično drevo in njegovo lepo okolico.

Slovesnost sta počastila bataljonski poveljnik stotnik Fröhlich in stotnijski poveljnik poročnik Rublič.

Svečanost sem otvoril s slovenskim govorom. Vsebina mojega kratkega govora je bila: „Daleč od doma, visoko v zasneženih gorah praznujemo letos Sveti večer. Srčno rad bi bil vsak izmed nas danes doma pri svojih dragih... Toda ni prišla še ura. Stojimo na straži proti sovražniku, ki je napadel našo lepo domovino. Dokler ta ne bo premagan, ne smemo misliti na dom!“

Po kratkem nagovoru bataljonskega poveljnika so zagrmeli trikratni „slava“-

klici presvitlemu cesarju. Zagrinjalo je padlo... Božično drevo je stalo pred nami v svetlobi in blesku... Zadonela je božična pesem:

Sveta noč,
blažena noč...

Veličasten, ginljiv trenutek! Ozrl sem se po zbranih. V marsikaterem očesu sem opazil svetlo solzo...

Nekako tako so opravljali stari kristjani svoje pobožnosti v podzemskih jamah iz strahu pred neverniki.

Zadonela je cesarska pesem in mogočno odmevala po votlini. Na poziv gospoda stotnijskega poveljnika smo navdušeno zaklicali trikrat „slava“ gospodu bataljonskemu poveljniku in s tem dokazali, kako zelo nas je razveselil njegov obisk.

Oba gospoda sta bila prav zadovoljna z lepo prireditvijo. Bataljonski poveljnik mi je izrazil svojo zadovoljnost in zahvalo.

Obrali smo božično drevesce. Vsak je hotel dobiti majhen spominek. Razun nekaj okraskov sem vse razdelil med moštvo. Darila so bila različne vrednosti. Težko je

bilo pravično razdeliti. Kako sem si pomagal? Vse dobitke sem razdelil v obliki srečolova. Kolikor mož, toliko dobitkov in prav toliko števil. Vsak mož je potegnil eno številko in prejel dobitek iste številke. Ljudje so bili s tem načinom razdelitve čisto zadovoljni. Konečno je bila vsa stvar prav zabavna.

Ta večer je tudi kompanijski poveljnik povabil vse častnike k sebi na božičnico. Tudi tu je stalo na mizi majhno, a bogato okinčano božično drevesce. Po prisrčnih besedah gospoda poveljnika smo zapeli „Sveta noč“ s slovenskim in nemškim besedilom. Z napitnico na „srečno zmago in zaželjeni mir“ smo končali skromno, a prisrčno božičnico.

Od tu so odšli gospodje k bataljonskemu poveljniku, le jaz sem ostal doma, ker sem moral ob desetih oditi v službo.

Stopal sem po postojankah... „Sveta noč, blažena noč — vse že spi“ — O ne! Vojak tam na straži čuje... Njegov pogled je uprt tja doli v sovražni, zasneženi skalnati breg... Njegove misli pa so poromale

Franjo Neubauer:

Gorskemu dekletu.

Oj gorska vas, oj tiha vas
in ti dekle molčeče,
ki ne izdá noben ti glas
bolesti in nesreče!

A moja bol pogledala
globoko je v srce ti
in pesmici povedala,
kaj moraš ti trpeti.

Zletela pesem je od tu
v daljavo na bojišče,
kot lastavica brez mirú
obliče drago išče.

In če ga najde, prileti
povedat v kraj domači,
ljubeče te ogovori:

„Nevestica, ne plači!“

Letošnje čebelarjenje.

Po dosedanem letošnjem vremenu soditi, imamo letos pričakovati obilo mokrote. Iz tega izvira, da čebelice ne bodo zamogle izkoriščati čebelne paše. Bati se je, da bodo trpele pomanjkanje. V nekaterih legah so čebele močno rojile; ti panji imajo obilo ljudstva, a malo hrane. Treba jih bo z medom pitati, da ne bodo stradala. Edino upanje ostane, če bode ugodno vreme v ajdovi paši in če bode ajda medila.

Po tem imamo uravnati naše čebelarjenje. V tem pogledu naj velja sledeče navodilo:

1.) Ako bi v juliju kak panj hotel rojiti, naj se to po možnosti zabrani.

2.) Sedanje stanje naj se obvaruje pred pomanjkanjem s tem, da se panje ob deževnem vremenu nekoliko z zredčenim medom krmi.

3.) Vse brezmatične panje naj se takoj združi in s tem prepreči vsako ropanje.

4.) Ako bode ob času kostonjevega cvetja ugodno vreme, naj se skuša to pašo izrabiti v ta način, da se čebele prepelje v to pašo.

5.) V času pomanjkanja so čebele klaverne. Pri malenkostnih povodih napadejo matico in jo umoré. Taki povodi so: nadlegovanje čebel po metulju „smrtoglavcu“, kateri bode letos v obilni meri nastopil, nadlegovanje po pticah, žabah itd.; nerodno ravnanje s čebelami, kakor nerodno prenašanje, prestavljanje in odbiranje panjev, nepotrebno kajenje v panje, ropotanje v čebelnjaku itd.

6.) Prevažanje čebel v ajdovo pašo. V tem oziru naši čebelarji premalo cenijo

izrabo te paše. V gotovih legah in krajih med cvetoča ajda, v drugih pa ne. Gotovo znamenje medenja je prijeten duh, ki duhti v takih cvetočih legah. Večinoma so take lege tudi znane. Če zamorejo čebele le nekoliko dni izrabljati tako lego, pa so si opomogle.

7.) Vse te ugodnosti pa malo pomagajo, če imajo panji le malo ljudstva, t. j. malo delavk. Le močno obljudeni panji zamorejo tako pašo z uspehom izkoristiti, zato je treba čebele tri tedne pred nastopom ajdove paše spekulativno pitati.

Kdor se bode ravnal po tem navodilu, lahko z zaupanjem pričakuje glavni čebelni up — ajdovo pašo. Če bode tedaj vreme ugodno in ajda medila, se je nadejati primerne donosa, sicer se je letos bati prav slabe letine. Vsak čebelar bode imel potem težko nalogo, kako naj saj čebele prezimi.
A. Lapajne.

Dogodki preteklega tedna.

V nedeljo, dne 23. junija se je vršil ministrski svet. Štirje ministri so se odločno izjavili za vladu s parlamentom in proti § 14. Nato je dr. vitez pl. Seidler podal ostavko celokupnega ministrstva. Cesar si je odločitev pridržal za pozneje in poveril Seidlerju začasno vodstvo vladnih poslov. Poljedelskemu ministru grofu Silva-Tarouca je pa poveril nalogo, da se pogaja s parlamentarnimi strankami glede rešitve krize. Cesar sam je zaslišal vse načelnike klubov; dr. Korošec, Stanek in Tusar so bili pri njem 26. junija. Grof Silva-Tarouca si je prizadeval skovati nemško-poljsko večino za državni zbor; toda Poljski klub je izjavil, da brezpogojno vstraja na tem, da dr. pl. Seidler odstopi, dočim so nemški nacionalci in krščanski socialci sklenili, da mora Seidler brezpogojno ostati, četudi bi moral vsled tega iti parlament. Vendar se je med Nemci ob tej priliki pokazalo nesoglasje in je mnogo nemških politikov za to, da naj se Seidler žrtvuje parlamentu in ne obratno. Rešitve še ni. — Na Dunaju je delavstvo vsled skrčenja kruha priredilo veliko gibanje s stavko; dunajski delavski svet je poslal deputacijo tudi k zunanjemu ministru grofu Burianu. Le-ta je delavstvo zagotovil, da se avstrijsko-ogrška politika glede miru ni nič izpremenila in da smo vedno pripravljene začetni mirovna pogajanja. Dunajska stavka je sedaj končana. — Na Ogrskem so se vršili veliki delavski nemiri; nastopilo je tudi vojaštvo. Več oseb je bilo ubitih, veliko ranjenih. Stavka je bila razširjena po celi deželi, tudi listi niso izhajali. Vojaške in civilne oblasti nastopajo zelo strogo in v mnogih obratih se zopet dela. Delavstvo je šlo v boj predvsem radi volilne reforme, za katero ga hočejo ogo-

ljufati, in zaradi slabih plač in prehrane. Zahteva, naj se sklene mir. — V nemškem državnem zboru je dne 24. junija govoril državni tajnik za zunanje stvari pl. Kühlmann nekoliko zmerneje in je med drugim pripomnil, da se konec vojne s samim orožjem brez diplomatskih pogajanj skoraj ne da doseči. Na vsenemški pritisk je moral Kühlmann drugi dan svoje besede tako „pojasniti“, da je tudi on še vedno prepričan, da je predpogoj mirovnim pogajanjem — zmaga z mečem. V enakem zmislu je govoril tudi kancler Hertling. — Na Bolgarskem je odstopil Radoslavov s svojim ministrstvom. Za ministrskega predsednika in zunanjega ministra je bil imenovan njegov nasprotnik Malinov. Le-ta je brzojavil na Dunaj in v Berlin, da se bo zvesto držal politike svojega prednika — Na Ruskem je na vseh straneh vzplapolala protirevolucija. Vseposod se dviga ljudstvo in meščanstvo, da vrže boljševike. Boljševiška vlada je ukrenila najostrejšo protiodredbo s prekim sodom. Na čelu vojaške akcije proti boljševikom korakajo češko-slovaške čete, ki so osvojile Vladivostok in celo vrsto drugih večjih mest. Veliki knez Mihael je pobegnil iz Perma, se postavil na čelo protirevolucionarjem v Omsku in izdal na narod oklice, v katerem ponavlja svojo odpoved na prestol in prepušča odločitev o vladni obliki v Rusiji saboru zemstev. — Boljševiški mornarji so izročili Nemcem črnomorsko brodovje. — Na italijanskem bojišču smo bili vsled tega, da je Piava silno narasla, prisiljeni, da izpraznimo Montello in nekaj drugih odsekov na desnem bregu reke. Vsega vkup smo ujeli v zadnji ofenzivi 50.000 Italijanov. — Na Francoskem se položaj ni spremenil. Sovražniki pričakujejo novega silnega nemškega napada.

Dopisi.

Iz Št. Petra. 23. junija je priredila tukajšnja dekliška Marijina družba veselico s petjem in predstavo. Ženski zbor je zapel dva venčka narodnih, na kar je sledila predstava Silvin Sardenkova „Skrivnostna zaroka“. — Na splošno željo se predstava s petjem ponovi prihodnjo nedeljo, to je 7. t. m. Na novo se vprizori ta dan še dvojejska burka „Oh, ta Polona!“ — Pri zadnji naši ofenzivi na Laškem je padel 20 letni Jožef Blažič iz Mačkovca in sicer takoj prvi dan ofenzive 15. jun. Služil je pri naskakovalnem bataljonu 17. pešpolka. Padlemu mir, žalujoči družini vsestransko tolažbo!

Iz Mirnepeči. V naši občini so sedaj večji del možje in fantje na dopustu, ki so bili v ruskem ujetništvu. Žal, vsi se niso vrnili. Veliko je zapustilo tam ta solzni svet ter so se preselili v večnost.

tja k svojem v domačo vas, v rojstno hišo... Le za trenutek mu je ušel pogled tja gori na zvezdnato nebo. V njem je videl odsev srečnih dni...

Splošno je bilo ta večer na fronti jako mirno. Precej zvečer je počila tu in tam naša ali sovražna puška, toda pozneje, ko so na naši strani na željo bataljonskega poveljnika utihnile puške, so tudi sovražniki popolnoma utihnili. Lepo! Spodobno za ta večer!

Ob desetih je mesto mene prevzel službo kadet Tihy, a jaz sem šel na bataljon. Da je gospoda dobro razpoložena, sem takoj spoznal, ker sem bil sprejet z največjim vrisčem. Okrog mize so sedeli gospodje tretjega bataljona in se lepo zabavali. Prisedel sem. Oglasil se je gramofon, za njim pevci, pa zopet gramofon. To se je ponavljalo preko polnoči.

Gotovo bi se ne mogel tudi doma bolje zabavati ta večer, vendar onega notranjega zadovoljstva nisem čutil, kot bi ga doma pri jaslicah — pri drevescu — v cerkvi pri polnočnici.

Sveti dan 1915. — V viharju in zametih.

Meglen, pust je bil Sveti dan. Ves dan je pomalem snežilo. Proti večeru se je vreme še poslabšalo. Mrzel veter je čimdalje bolj zanašal sneg. Ko se je zmrščilo, je nastal pravcati vihar in snežni metež. Človeku je kar sapo zapiralo. Kadet Rifelj je prišel med službo ves prezebel malo na oddihljaj. Spoznali smo, da bo nemogoče ostati v službi dve uri. Kompanijski poveljnik je odredil za nas enourno, za vojake na straži pa celo samo četturno službo.

Vedno huje je bilo zunaj. Sneg se je kopičil tako, da se kmalu ni zaznala nobena steza. Že kadet Kraševac, ki je imel pred menoj službo, je mogel priti le še do nekaterih straž. Vsa pota so bila docela zasnežena, a sneg je še vedno usipal. Na več krajih so lezle lavine proti Lepenski dolini.

K mojemu vođu so bila vsa pota nedostopna — da smrtno nevarna! Kaj se godi tam ni nihče vedel, a nikdo se

ni upal tja. Kadet Kraševac je prišel večkrat na gorko, ker ni mogel vzdržati zunaj. S sukno, dežnim plaščem in očali — še ni bil kos ostremu pišu, ki mu je zapiral sapo.

Ob pol desetih se dobro napravim in hočem v službo. Odprem vrata. Kaj je tako tema?... Ali je tako gost megla?... Posvetim... Vrata so do vrha zasnežena... Pokličem tovariše, ki se ne morejo načuditi, kako se je moglo v tem kratkem času kaj takega zgoditi.

Nekaj „pucpinzelov“ je napravilo zgoraj v vratih toliko luknjo, da sem mogel pokukati ven. Kaj vidim?... Vse pod snegom! O nasproti stoječemu skladišču ni sledu... Z veliko težavo se splazim, oziroma me zrinejo ven. Kam pa sedaj? Ravno mimo vrat drži lavina tja doli v dolino. Spodrsne naj mi, pa se ne ustavim prej kot v dolini. Z ročno lopatico napravim luknjo v lavino in na ta način je prihrinim do bližnje barake, oddaljene le par korakov. Prav tisti čas privleče neki razvodnik pol mrtvega vojaka s straže. Onemoglemu možu so že popolnoma odpovedale noge; poleg

Joško Rozman, čevljar iz Golobinjeka je tam umrl vsled mrzlice. Nekateri, ki so se vrnili, se močno pritožujejo, kako obupno je bilo njihovo ujetniško stanje, nekateri so pa prinesli celo prihranjeni denar domov. — Tatvine so še vedno na dnevnetni redu v naši župniji. Pred par tedni so odnesli tatovi po dnevi okoli 2. ure Matildi Strniša v Goriški vasi kaci 40 kil špeha, ki ga je imela obešenega v zadnjem koncu hiše. Dne 28. junija pa so odnesli zlikovci tudi po dnevi Francu Pušu v Dolenji vasi vso obleko od gospodarja in sina, ki sta oba padla v vojski, potem špeh, mast in kar jim je sploh prišlo pod roke. In takšne tatvine se vedno dogajajo v kljub temu, da imamo pri nas orožnike. Nujno potrebno je torej, da imate ljudje sami malo bolj pozornost na tatove. Sedaj, ko je delo na polju, naj ostane eden ali drug možki doma v vasi za stražarja in hodi od hiše do hiše, da se saj nekoliko prepreči roparija saj po dnevi. Bodimo si sami lastni orožniki, če hočemo, da nam še kaj živeža ostane.

Iz Prečne. Najboljši padajo. Dne 13. junija t. l. je dal svoje življenje za domovino Anton Šmalc iz Kala pri Prečini, star šele 23 let. Služil je pri visoki gorski stotniji v zahodnih Tirolah. Tovarišem je bil zvest in odkritosrčen prijatelj, predstojnikom strumen in izvrsten vojak. Sam nadporočnik je pisal materi ob njegovi smrti, da je bil pokojni Anton izmed najboljših strelcev. Pa, kakor nas sedanja vojska uči, padajo ravno najboljši. Tako je tudi Antona zadela sovražna granata. Njegovi tovariši pišejo, da je bila smrt tako hitra, da ni nič trpel. Iz pisem se vidi, kako vsi obžalujejo njegovo izgubo. Pokopali so ga na pokopališču v Cusiano. — Pokojni je imel tri odlikovanja; še 8. jun. je dobil srebrno svetinjo; prav zadnje dni je bil predlagan v četrto odlikovanje. — Pokojni Anton je bil tudi naročnik „Dol. Novic“. O bratu Jožetu že od 8. septembra 1914 ni nobenega glasu. Zato je bila Antonova smrt za rodbino tem bridkejša. Težko preizkušani rodbini naše odkrito sožalje!

Iz Suhora. Na laškem bojišču je padel junaške smrti za domovino v sredini meseca junija t. l. pri reki Piavi Jožef Škof iz Dragomlje vasi h. št. 17, občine Suhor. Služil je od 12. februarja 1917 pri pešpolku št. 17. Rojen je bil l. 1897. Rajni je bil vrl mladenič in vzgleden ud Marijine družbe. Dragi Jože, bodi ti lahka tuja črna zemlja, katero si škropil s svojo krvjo za blagor svoje mile domovine. V tolažbo nam ostane resnica, da se zopet vidimo nad zvezdami.

Iz Adlešič. 27. junija. Zopet nam je pobrala vojska eno naših mladih življenj. Kakor smo šele zdaj izvedeli, je padel 11. decembra m. l. na tirolskem bojišču Ivan Jankovič-Stublarjev, samec, star 40 let,

tega je še veter bril in zapiral dihanje. Pomagal sem ubogega moža spraviti v barako. Urno sem spravil nekaj ljudi pokonci in odredil vse potrebno, da smo spravili moža k življenju. Poklical sem tudi stotnijskega poveljnika.

Nato jo hočem mahitati dalje po vsakdanjem, tolikrat premerjenem potu. A danes ne gre in ne gre! Veter je tako močan, da ovira vsak korak in zanaša sneg skozi vsako odprtino na obleki. Kljub očalom so trepalnice zamrzle, da niti oči ne morem odpreti. Potegne močan vrtinec in mi docela vzame dihanje. Nehote se vržem na tla, da pridem do sape. Do barake sem še prišel, a naprej ne gre. Po kratkem oddihljaju hočem vnovič poskusiti srečo. (Takozvane „postne“ smo pri četrtem vođu, s katerim smo imeli še zvezo, vpotegnili in postavili samo stražo).

Vihar se nekoliko poleže. Podam se torej z dvema možema vnovič na pot. Mahamo jo doli proti prvemu vođu. O obrambnem zidu in o kočah ob njem ni sledu. Gazimo kar po vrhu preko zidov in koč.

iz Purge h. št. 11. Zadelala ga je granata, ki ga je neki vsega raztrgala. Preje je bil več let v Ameriki. — Dne 24. junija okoli 11. ure dop. smo videli skoraj po vsi naši župnji aeroplan, ki je priplul k nam s Hrvaškega, kakor se sliši, menda iz Karlovca, in je plul proti Črnomlju in potem čez Gorjance. Plul je silno visoko, da smo komaj opazili tega čudnega tiča, ki smo ga videli večinoma vsi prvokrat v življenju, katerega prihod pa nam je naznanjalo nenavadno in hudo ropotanje v zraku. — Letina kaže pri nas do zdaj lepo, ker večkrat primaka. Le strni so nekatere polegale vsled viharjev. Posebno lepa je turšica, ki je po nekodi visoka do enega metra ali še čez, in temnozelen. Neugodno pa je vreme za trto, ki ne more cveteti vsled hladnega in oblačnega vremena. Sadja ne bo pri nas skoraj nič, le slive kažejo precej obilo, pa le po nekodi, če ne bodo odpadle, ker je list močno napadla strupena rosa.

Gospodarstvo.

Iz koledarja za pokončevanje škodljivcev na sadnem drevju za mesec julij.
1.) Nastavljanje goseničjih pastij; nadalje treba vsak dan pobirati in pokrmiti sadje, da se ne more razvijati jabolčni tončič.
2.) Zatiranje gosenic zavrtačevih in kostanjevega prelca; nadalje treba loviti tudi metulje same.
3.) Mastenje jajčič po prtičnem drevju, da se iznebimo glogovega belina in zlatoritke. — J. Klemenčič. — Umno sadjarstvo.

Znajo, pa znajo! En vagon surovega masla se je stopilo na kolodvoru v Lipskem. Ker se je vagon vozil dolgo časa v vročini, se je maslo razlezlo po celem vagonu.

Dekleta, še bolj boste židana! Neki tehnični list poroča, da se je posrečilo neki tovarni, izdelovati najfinejšo svilo iz jelkinih vejic. Koliko novih iznajdb za obleke in vendar bomo kmalu hodili v Adamovi obleki!

Kmetovalci, posnemajte! Na Češkem je neki posestnik napeljal na njivo s krompirjem električno razsvetlavo, ker so mu lansko leto tatovi pokradli ves krompir. Pri nas bi taka razsvetljava tudi veliko koristila, saj še pri belem dnevu kradejo profesionalisti-tatovi in to na javnih mestih.

Cel vagon tobaka ukraden je bil na kolodvoru v Bodenbachu. Železničarji so vagon pripeli k neki lokomotivi, ga odpeljali na neko samotno progo in tam plen pravično razdelili — seveda medseboj.

Dobava konj iz Ukrajine. „Deželno mesto za vnovčevanje živine“ upa dobiti v najkrajšem času večje število konj v starosti 6 do 7 let iz Ukrajine. Te konje bo „Deželno mesto“ razdelilo izključno le med poljedelce, posebno one, ki so oddali veliko živine za vojaške namene. Konji bodo znatno cenejši kakor so splošno pri nas. Prekupci oziroma trgovci s konji so od te dobave izključeni. Ko bodo konji došli, se bo to razglasilo v časopisih in pod kakimi pogoji se bodo oddali. Ukrajinski konj je troje vrst: težki kmečki, srednje lahki in mali. „Deželno mesto“ si je vzorec teh konj na Dunaju ogledalo in se mora reči, da so živali prvovrstne, krepke in zdrave, le vsled daljnega transporta nekoliko mršavi.

Važno za one, ki dobivajo vojaške podpore ali prispevke za preživljanje. Po najnovejših zakonskih odredbah bodo prišli v kratkem naši vojaki starejših letnikov domov, bodisi, da so popolnoma odpuščeni, ali pa, da bodo prejeli daljši dopust. Prispevki za preživljanje, oziroma vojaške podpore se bodo tedaj ustavile za dotične vojake. In sicer se bodo ustavile s 15. dnem vsacega meseca za one, ki pridejo domov med 1. in 15. dotičnega meseca, in s zadnjim dnem dotičnega meseca pa se ustavi onim, ki se vrnejo domov med 16. in 31. dnem. Ker bi se znalo zgoditi, da bi kedo še iz nevednosti ali pa iz lahkomišelnosti prejemal podporo nadalje, ko je že dotični

vojak delj časa doma, se s tem nujno svari in naznanja, da se bo morala dotična svota podpore, ki se je morda dobivala čez čas, zopet vrniti, ko to oblast izve. To dejstvo bi pa pomenilo večkrat velike svote vračati zraven velikih drugih težkoč in težav. Zaraditega je nujno potrebno, da se takšna sprememba takoj naznani pri oblasti, koder se je podpora prejela. Isto velja v smrtnih slučajih doma v družinah, če umre eden ali drug podpiranec. Vsak tak slučaj je takoj naznaniti. Včasih se je celo pripetilo, da je dotična mati ali žena umrla, ki je prejela podporo po v vojni se nahajajočem možu ali sinu in je dobila dotično podporno polo v roke kakšna druga oseba in je hodila po podporo, tedaj pod tujim imenom. To je pa jako kaznjivo in se bo morala krivična podpora vrniti. Smrtne slučaje je treba tedaj takoj naznaniti, ker podpore ne more nihče podedovati in oblast tudi ne izplačuje stroškov za bolezen in pogreb. Z dnem, ko pride vojak domov, ali pa z dnem, če nastopi smrt doma, ugasne takoj vsaka nadaljna vojna podpora za preživljanje. To si je treba dobro zapomniti, da se izogne neprilicam, vrnitvi večje svote, ali pa tudi strogim kaznim. — Če je vpoklicanec prišel domov kot invalid, njegovi svojci dobivajo še nadalje prejšnjo podporo, treba pa, da se vsak mesec s potrdilom občinskega urada dokaže, da delanezmožnost invalida še traja.

Nadomestilo za tobak. S 15. junijem je pričela tobačna režija prodajati nadomestilo za tobak pod imenom „Vojna mešanica za pipo in cigarete“. Ta vojna mešanica sestoji iz tobaka (žilic), bukovega listja, namočenega v tobačnem lugu in hmelja, iz katerega je odstranjen lupulin. Prodajala se bo v zavrtkih po 25 gramov, zavitek bo stal 14 vinarjev. Vojna mešanica se bo dobivala brez tobačnih kart.

Ena jagoda 20 vinarjev. V Celovcu so prodajali prve vrtno jagode in sicer komad po 20 vinarjev.

Domače in tuje novice.

Velikodušni darovi za mestne reveže. Vodstvo kuhinje za mestne reveže je prejelo od tukajšnje dekliske Marijine družbe 509 K 50 v kot čisti dobiček zabavnega večera. Prav iskreno se zahvaljuje isto vodstvo vnetemu voditelju družbe, preč. g. vikarju, pod katerim spretnim vodstvom se je zabavni večer tako izborno obnesel. Najprisrčnejša zahvala se izreka tudi požrtvovalnim igralkam, ki so s svojim izbornim nastopom razočarale mnogoštevilno občinstvo. Bog plačaj pa vsem skupaj z večnimi darovi! — Kakšno zahvalo pa naj izreka vodstvo kuhinje deklicam, ki so priredile pri velespoštovani gospej Picek domačo veselico ter nabrale 31 kron za mestne reveže. Kdo ne bo tega daru vesel, ki ga je narekovala otroška nedolžna ljubezen do revežev. Prespoštovani g. Picek ter usmiljenim mladim srcem naj ljubi Bog tisočero povrne! — Milostljiva g. Goriani je poslala 50 K za mestne reveže. Vodstvo kuhinje se najljubezniveje zahvaljuje za velikodušen dar. — Ker bo treba v doglednem času preskrbeti potrebnih živil za zimo, zato prosimo za nadaljno naklonjenost in podporo!

Zrelostni izpiti na novomeški gimnaziji v šolskem letu 1917/18. Vseh maturantov, ki so z ugodnim vspehom dovršili zrelostni izpit je bilo 26, in sicer je maturiralo predčasno 21 vojnih maturantov, normalno 5 osmošolcev, ki so dovršili osmi razred in ena eksternistinja. Vojni maturanti so: Kek Franc iz Prudorfa pri Trebnjem, Podbevšek Anton iz Germa, Kamnina Mihael iz Dolenje vasi, Plot Karol iz Žužemberka, Schweiger Viktor iz Rudolfovega, Pegan Franc od sv. Danijela na Primorskem, Toporiš Ivan iz Črnomlja,

Jarc Alojzij iz Radeč pri Zidanem mostu, Absec Matija (z odliko) od sv. Mihaela pri Črnomlju, Gabrijelčič Miroslav iz Avč na Primorskem, Marjetič Josip iz Škocijana, Smrke Alojzij iz Dolenje Straže, Pehani Pavel iz Trebnjega, Teply Bogomir (z odliko) iz Velike Loke, Knafelj Ivan iz Mošenj, Krašovec Franc iz Šent Vida pri Zatičini, Žlindra Otokar iz Dob pri Kostanjevici, Ercigoj Ferdinand iz Kostanjevice, Štukelj Leo iz Kandije, Šerko Edvin iz Maribora, Judnič Josip iz Toplic pri Rudolfovem. Dne 24. junija so maturirali osmošolci: Jarc Miran iz Črnomlja, Jurečič Franc iz Vel. Mrašovca pri Kostanjevici, Puc Anton iz Žužemberka, Šproc Stanislav iz Tolmina na Primorsk. in Žmavec Pavel iz Krškega. Dne 27. sept. 1917 pa je napravila zrelostni izpit eksternistinja Amalija Sonc.

Vsprejemni izpit na novomeški gimnaziji. V prvi razred je bilo 29. junija za šolsko leto 1918/19 sprejetih 47 novih učencev.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu juniju 1918 je 202 strank vložilo 230.496 K 34 vin.; 210 strank vzdignilo 180.944 K 34 vin.; torej več vložilo 49.552 K; hipotečnih posojil se je izplačalo 1900 K; stanje vlog 6.841.516 K 23 v; denarni promet 701.314 K 57 vin.; vseh strank bilo je 611.

Poročila se je v Novem mestu dne 29. junija gđna Zora Stefanović z gosp. dr. Rudolfom Raunikom, odv. koncipijentom iz Maribora. Bilo srečno!

Nova trgovina s kmetijskimi stroji s sedežem v Metliki. Vpisala se je dne 26. junija v register pri c. kr. okrožnem kot trgovinskem sodišču v Rudolfovem firma „E. Guštin“. Obratni predmet: trgovina s kmetijskimi stroji; imetnica Ela Guštin, trgovka v Metliki št. 214. Belokranjci so novo domačo trgovino z veseljem pozdravili.

Državni zbor bo sklican k zasedanju dne 16. julija, da reši proračunski provizorij. Dr. Seidler še ostane. Cesar ni sprejel njegove demisije.

8. vojno posojilo se lahko podpisuje do dne 17. julija, ker je podpisovalni rok podaljšan.

Oprostitev. Iz poslanskih krogov smo dobili sledeče pojasnilo: Za urgence v oprostilnih zadevah je potrebno: 1.) ime (natančno); 2.) rojstni letnik; 3.) šarža pri vojaki; 4.) ako dotičnik že služi ali je dodeljen že kakemu oddelku, njegov natančen vojaški naslov (zadnji oziroma za časa vložitve prošnje); 5.) kraj (vas, občina, okrajno glavarstvo, dežela) pristojnosti; 6.) ako je dosedaj že oproščen, termin, do katerega je oproščen, dan in številka dotičnega odloka oziroma prepis odloka samega; 7.) dan in številka, pod katero je šla prošnja in od katere oblasti (okrajno glavarstvo, deželna vlada itd.); 8.) na katero ministrstvo je šla prošnja; 9.) posebnega uvaževanja vredne okoliščine, radi katerih je oprostitev v javnem interesu potrebna. Ako ni gorenjih podatkov, je vsako posredovanje težko ali pa popolnoma brezuspešno, kajti v takem slučaju pride k nereseni prošnji še urgencia, ki je tudi ministrstvo ne more takoj rešiti; delo se kopiči, uspeha pa ni. Prošnje rešuje ponajveč domobransko ministrstvo. One prošnje, ki gredo na poljedelsko ministrstvo, se odstopijo v končno rešitev domobranskemu ministrstvu. Ako je dotičnik na bojnem polju, odloča v zadevi vrhutega še armadno poveljstvo. Enako pri častnikih. Pri rojstnih letnikih 1898, 1897, 1896, 1895 in 1894 oprostitev ni dopustna. Prošnje za oprostitev morejo vlagati le interesentje sami, njih domači, občine ali kaka druga javna oblast. Poslanci neposredno tega ne morejo storiti. Isto velja tudi glede prošenj za dopuste. (Te se pošljejo najbolje na pristojno poveljstvo, kateremu je dotičnik podrejen). Dopisi, ki

ne vstrezajo gorenjim pogojem, ostanejo nerešeni. Z vpraševanjem na take nepopolne dopise se zgubi veliko časa pri stvari sami. Opozorjamo na zgorajšnje posebno gospode župane in občinske tajnike, da v interesu stvari to pojasne vsem interesiranim.

Zrelostni izpit. Na zasebnem ženskem učiteljskem uršulink v Škofji Loki so se vršili zrelostni izpiti dne 26. in 27. junija pod predsedstvom g. c. kr. dež. šol. nadzornika vladnega svetnika dr. Jan. Bezjak. Spričevalo zrelosti so prejele: Fink Adela iz Kranja, Grohar Franciška iz Škofje Loke, Krajger Marija iz Novega mesta, Nadler Nežica iz Hrovače pri Ribnici, Pegam Dora iz Škofje Loke (z odliko), Petrič Iva iz Ljubljane, Planecki Zora iz Radovljice (z odliko), Piškur Ana iz Trebelnega, Premk Marija iz Novega mesta, Schitnik Marija iz Radovljice, Širca Marija iz Trsta, Uršič Berta iz Metlike, Vardjan Marija iz Črnomlja, Vrh Karolina iz Sp. Zemuna, Wurzbach Klotilda pl. Tannenberg iz Litije, Zelen Marija iz Senožeč.

Tužna obletnica. V petek 28. junija je bilo štiri leta, kar je padel zadet od zločinske roke, bivši naš prestolonaslednik, nadvojvoda Franc Ferdinand. Bil je strašen dan, tisti 28. junij, leta 1914. Ko je prišla brzojavka iz Sarajeva, da je prestolonaslednik s svojo soprogo mrtev, je ves jug spreletelo grenko čuvstvo najgloblje žalosti in silnega ogorčenja. Tu na jugu so bili vsi pogledi vpri vanj, vse smo pričakovali od njega. Večno ogroženi v svoji narodni eksistenci, zaposleni v malenkostnih narodnostnih bojih in parlamentarnih prepirih, smo upali, da pride z njim na prestol mož, ki bo znal široko in močno kretujo končati avstrijsko mizerijo. Tedaj pa je prišel dan 28. junija in Franc Ferdinand je za vedno zatisnil oči.

Prisrčne pozdrave pošiljajo slovenski vojaki vsem Dolenjcem in Dolenjkam in posebno še čitateljem DoL. Novic: Anton Perpar, Il. Stuler, F. Keše, F. Simčič, A. Klemenčič, A. Taubič, J. Virc in J. Vidulič. — Nadalje: Alojz Hrovat, Jožef Cimermančič, Jož. Rogina in Jož. Fermazarič.

Zlate resnice Rosegger-jeve. Vse beži od pluga v mesto k kladvu, od kladva k šestilu, od tega k peresu, k doktorstvu in če mogoče do plemenitosti. Nikomur se v državi ne poljubi več biti podlaga, vsi hočejo biti gor na vrhu — ali se naj čudimo, če bi se stavba nekega dne prekucnila? — Drevesa so kakor ljudje: v najboljših letih morajo na bojišče. — Včasih napadajo človeka s kamenjem in ga teptajo z nogami; včasih pa pokleknejo pred njim s pobešenimi očmi. Prvo počenjajo, dokler potuje po zemlji in diha, drugo pa, kedar leži na parah.

Cvetje umira...

Oj, tu ležiš na odri,
Kot angelček miru,
Očesci jasnomodri
Zatisnjeni svetli.
(Gregorčič.)

Bilo je dvajsetega rožnika, ko je zaplula angeljsko čista dušica v nebeške višave; eno najnežnejših src je prenehalo biti: zgodaj zjutraj je po hudem trpljenju izdahnila Darica Budna.

Brez ozira na cvetočo mladost dvajsetih let, je zamahnila smrt svojo koso, brez ozira na divjo bolešč, ki jo je izzvala v srcih starišev s tem krutim činom. Umorila je najnežnejše bitje, umorila je ideal otroka.

Dolgo trimesečno bolezen je prenašala miljena Darica s skrajno potrpežljivostjo; le tu in tam se jej je izvil ob prehudih bolečinah tih vzdih skozi obledela usteca in krasne oči so izmučeno in milo pogledale iz shujšanega obrazka na mater in očeta, ki jima je nezmožna bol trgala prsi. Za vsako malenkostno uslugo, za vsako najmanjše darilce je bila hvaležna; stariše, sestre in brata je tako srčno ljubila, da

sem bil večkrat do solz ginjen. Na praznik sv. Rešnjega telesa se je bridko razjokala, ko je slišala zvonjenje; prosila je za zvončke ter spremljala procesijo z zvončkanjem. Nato je zahtevala svoj risalni zvezek in s tresočo roko naslikala svojega ljubljenega Jezuščka; „poglej mama“, je rekla, „ne morem več slikati, tako se mi roka trese“, in zopet je jokala.

Njen svet je bila domača hiša; tu je kraljevala nad svojimi stvarmi, tu je božala in poljubovala ptičke, jih nosila o božiču na božično drevesce, da so si ogledali kras božjega deteta, jim razlagala to in ono in imela nad tem srčno veselje. Tu se je učila, tu je kuhala in pripravljala, molila pred oltarčkom in vladala nad svojimi igračami. Z vso vnemo in ljubeznijo se je oklenila glasbe. Z Darico je umrl velik talent. Kako je s svojimi malimi ročicami obsegala akorde na glasovirju, mi je še danes nerazumljivo. Igrala je iz not, kakor odrasli človek. Če je slišala lepo novo melodijo, se je vsedla h glasovirju, poizkušala nekaj časa in jo zaigrala popolnoma gladko, brez napake. Ko je v boleznih začutila hrepenenje po glasbi, je prosila, da jo poneso h glasovirju. Na njeno prošnjo so jej dali skladbo, ki jo je najraje igrala: „La Madonna“. In na blazinah sede je ubirala s svojimi prosojnimi blede ročicami te akorde, dokler ni mogla dalje. „Ne morem več“, je dahnila in omahnila nazaj. „Papa, kedaj bom zopet tako zdrava, da bom lahko igrala?“ je vprašala potem v posteljici s slabim glaskom. Ja, kedaj, kedaj; očetu se je srce trgalo, ko jo je tolažil.

Ko je pritiskala zima in so se ptiči stiskali na okna, je želela, da bi jih vzela k sebi v posteljico in jih grela. Potem je šla k svojim kanarčkom in jim pridigovala, kako pridni morajo biti, ker jim je Bog dal srečo, da so na toplem, medtem ko oni zunaj stradajo in prezebajo. „Ni res, papa?“ se je obrnila na očeta, in ko jej je ta potrdil, je rekla z otroško samozavestjo kanarčkom: „Vidite, papa tudi pravi!“

Meseca maja lanskega leta si je napravila šmarnični oltarček in molila pred njim. Po nesreči se jej je nekoč vžgal in pogorel. Tega njenega pogleda ne pozabim nikoli: „Mama, kako je to mogoče, saj sem vendar tako k Mariji molila in vseeno je pogorel?“ Z vso vnemo se je lotila novega in molila pred njim, v trdnem prepričanju, da tega Marija ne bo več pustila pogoreti. Bila je nedolžna otroška duša, ki se je smrad sveta ni upal dotakniti. Odtod ta globoka rana v srcih ostalih! Ko se je pričela njena šolska doba, je vsak dan, ko je odhajala v šolo, vprašala: „Mama, se ne boš jokala, ker grem od tebe?“ In še-le, ko je dobila odgovor, da naj le mirno gre, je odšla bolj pomirjena; pa kljub temu je priletela še nazaj pogledat, če mama res ne joka.

V zadnjih dneh je veliko trpela, toda ni jokala, le tiho je stokala. Ko je zjutraj prejela svojega Jezuščka, je vsa prevzeta trdno upala, da jo bo On ozdravil, bila je udanomirna. Proti večeru pa se ji je zelo poslabšalo, zaželela si je na drugo posteljo in zopet zdravnika, v katerega je imela toliko zaupanja. A ni bilo več pomoči. Vidno so ji moči pojemale. Čez nekaj časa reče s tihim, boleznim glasom: „Trudna sem, zaspala bom, ne morem več gledati“. Želeli so ji, naj mirno zaspi, na kar jih globoko pogleda in vpraša: „Kaj bo pa potem?... Pa lahko noč, z Bogom!“ — Toda počitek je bil le trenuten.

Malo pred smrtjo je zaklicala: „Mama!“ in ko se je ta sklonila k njej, se jo je oklenila z mrzlimi ročicami in zadnjimi silami se pritiskala na njene prsi kot za slovo. Poljubila je jokajočega očeta in ga trdo z vso močjo objela, nato sestre. Pogled, tako iskren, globok, tako srce trgajoč, je objel vse navzoče, da je zastalo v bôli srce biti. — Črez nekaj časa je prosila: „Papa, na roke!“ Vzel jo je. Zaprla je oči; naenkrat pa se je

njeno telesce krčevito streslo in — ostalo je na rokah; angelj pa je plaval k nebu. —

V srcih ostalih je zazijala rana, da je ne zaceli čas. Odšel je angelj, odplul v lepše kraje, zapustivši krvaveča srca, za koja ni leka.

Pratika za julij.

Julij se imenuje tudi Kvintilis, ker je bil pri Rimljanih peti mesec v letu. Ko je pa Julij Cezar preosnoval koledar, je dobil ta mesec po njemu svoje ime.

Julij ima 31 dni in bo po Knauerjevem stoletnem koledarju vroč mesec z gromenjem in nalivi. Proti koncu meseca bodo pa spremenljivi dnevi. Ker pa sedaj itak nobeno vremensko prerokovanje ne drži veliko, nas bo najbrže tudi mesec julij ogoljufal. — Solnce stopi dne 23. v znamenje leva. Začetek pasjih dni. Dan se skrči za 55 minut in je dolg 16 ur 1 min. do 15 ur 3 minute. — Pomenljivi dnevi so: Marijino obiskanje (2.), Sv. Marjeta (13.), Sv. Magdalena (22.), Pasji dnevi (23.) in Sv. Jakob (25.). Ljudsko prerokovanje pravi: Če je drugi dan julija lepo, bo ostalo 40 dni tako; če je pa grdo, bo 40 dni mokro. Če na sv. Marjete dan deži, ne bo veliko lešnikov in ne sadja. Če ima sv. Magdalena dež, bo deževje trajalo dolgo časa. Če pasji dnevi prineso dež, bo kislo vino. Sv. Jakob jasen, bo Božič krasen; če je pa deževen, se čebelar joka, ker bodo njegove čebele stradale. — Če je mesec julij presuh, ostane drobno grozdje; če pa porosi le včasih dež, se grozdje zdebli in je sočnato. Če je julij moker in hladan, se razume, da sad zemlje rad gnije. Če mesec julij dežuje in grmi, bo malo ječmena in rži.

Najpomembnejši dan za nas Slovence je pa 5. dan julija, praznik slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Vsak zaveden Jugoslovan naj praznuje ta dan iz hvaležnosti do velikih apostolov, ki sta prva razširjala krščansko vero v našem maternem jeziku. Na Moravskem je ta dan deželni patron in se posvečuje kot velik praznik.

Razvedrilo.

Iz otročjih ust. Ko molijo v neki družini pri večerni molitvi: ... „daj nam danes naš vsakdanji kruh,“ zakliče 3 letni sinek: „Mama, tega pa jaz že ne bom več molil, saj že tri dni nisem nič dobil kruha!“

Nikol sit. Možiček pride ves vesel v rožcah domov. „Ti nesrečna goba, nikol nisi vina sit!“ ga pozdravi žena. — „Večkrat kot ti babnea!“ se odreže mož in se vleže.

Civilna obleka. V Parizu se spreha na velikem trgu nag zamorec. Šest stražnikov naenkrat ga zagrabi in hajd na stražnico! — „Kako se predrznete takšen hoditi po našem mestu!“ — „Gspudi! Dobil sem za 14 dni urlaub in gspud hautman so mi dovolili, da smeni nositi civilno obleko. Moja civilna obleka doma v Kamerunu je pa takšna!“ — Tabló, al' pa Table-au!

Jasen migljaj. Učitelj: „Tvoj oče, Jožek, ima doma štiri svinjske gnjati in eno od teh pošlje gospodu učitelju — koliko jih še ostane?“ — Jožek: „Ostanejo še tri!“ — Učitelj: „Dobro, le povej ta zgled očetu doma, da bo videl, koliko si že napredoval v računstvu!“

Dobro spričevalo. „S tem se potrjuje, da se je Janez Rigel ves mesec, kar je bil zaprt, tako hvalevredno obnašal, da lahko vsaki čas zopet nazaj pride.“

Nagajivec. Možakar z Iga gleda čez frančiškanski most, kako regulirajo Ljubljano in možato kadi vivček. — „Očka, fajfca vam bo padla v Ljubljano!“ zakliče mali paglavec. — „Smrkave, n'kul!“ zarenči možakar. — „Očka, je že v Ljubljanc!“ se zakrohoče paglavec in steče.

Pri vojakih. Korporal: „Vi Žmahen pa že tako zmešano odgovarjate, kakor da ste pri zidanju babilonskega stolpa pomagali malto delati!“

Pri brivcu. — „No očka, kaj pa midva?“ — „Ostrič!“ — Brivec: „Tudi obriti?“ — „Ne, samo po glavi, — brado bom pustil!“

Slovnično. „Generalno Ravnateljstvo Javnega Dobrodelstva, Trst,“ je poslalo nekemu županstvu na Kranjskem naslednji tiskani dopis: „Slavno Županstvo X., Pol. Bez. Y. Podpisano ravnateljstvo uljudno prosi ta Naslov da blagovoli, s osobito hitrostjo, informirati ako spodaj imenovani ima domovinstvo v tej občini.“ Pod tem dopisom so generalije dotičnega in sicer na slovenskem tiskanem formularju izpolnjene v nemščini. Ta formular tudi zasluži, da ga ponatisnemo: „Preimek...; Ime...; Stan...; Rojeno mesto...; rojeno leto...; Zanimanje...; Današnje bivališče...; Ime očeta in svoj starši...; Na ime očeta...; Rojeno mesto očeta in hišna številka...; Ime matere in svoj starši...; Rojeno mesto od matere in hišna štev...“ —

Loterijske številke.

Trst, 26. junija 34 71 35 76 46

Šolske in druge knjižnice

lahko pošljejo knjige v vezavo v pol platno, ker jim lahko hitro postrežemo. Tudi molitveniki se sprejemajo v priprosto prevezavo.

Knjigoveznica J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Pošteno siroto sprejme

kakor za domačo neka družina z enim otrokom na Dunaju. Starost od 17 do 20 let. Prednost ima, katera zna nekoliko šivati, razume vsaj malo nemško in ima veselje z otrokom. Zagotovljena dobra hrana in prijazno ravnanje. Ustmena pojasnila daje uredništvo Dol. Novic.

Malo posestvo

se želi kupiti na Dolenjskem. Kdor bi ga prodal, naj naznani upravnistvu Dol. Novic.

Služkinja

ki zna nekoliko kuhati in opravlja vsa domača dela, se sprejme takoj. — Kje, pove uredništvo Dolenj. Novic. — Plača 50 kron mesečno.

Kupujejo se:

suhe borovnice, črešnje in letošnje gobe.

Ponudbe z navedbo množine in cene na trdko

Josipa Val - Ljubljana.

MLINAR

srednjih let, zdrav in čvrst, prost vojaščine, želi službo.

Janez Pene,

Bitna vas št. 14, pošta Trebelno.

Priletna ženska

se takoj sprejme v bližini Novega mesta v kmečko družino. Imeti mora veselje do otrok in do dobre njihove vzgoje. — Pojasnila daje upravnistvo Dolenjskih Novic.

Verige za živino, kotle-brzoparilnike, štedilnike za vzdati, okovje za okna in vrata, orodje za zidarje, kovače, ključarje in mizarje, žico, pocinkano mrežo za ograjo, samokolnice, železne ročne blagajne, kuhinjske tehtnice in drugo železnino. - dobava trdka

A. Sušnik

Ljubljana, Zaloška cesta.

Upravnik (vavpt)

se takoj sprejme na neki graščini na Dolenjskem. Plača in postranski prejemki v živilih dobri, stanovanje prosto. Govoriti mora slovensko in nemško. Prednost ima oženjeni, ker si lahko žena in večji otroci še posebej veliko zaslužijo. Natančneje pri upravnistvu našega lista.

Pri pomanjkanju moke

je najboljši pripomoček „Mehlata“-moka; je k vsem pekarijam, močnatim jedlom, kruhu, juham itd., za pridodati, ker potem lepo izgledajo, narastejo, hranljivost, zasitost, izdatnost pridobé. Zdravniško priporočeno proti razl. boleznim. Vsebuje 10% sladkornih, 10% mastnih snovi. Dobi se najmanj 1 karton s 25 zaviti za K 75; pri 5 kartonih še 10% popusta. (Mala prodaja zavitku je 3-50 K.) A. Postržin, Graz, Steyregg. 60/II. Za event. vprašanja se prosi znamko.

Barva za obleke.

OBLEKA pobarvana izgleda in nadomesti novo samo tedaj, če se resnično le z najboljšo, stanovitno la barvo pobarva. Vsak si lahko sam doma brez truda in stroškov pobarva obleko ali kaj drugega, naj si bo iz kakoršnegakoli blaga. Najmanj se pošlje že 10 zaviti. post. navodilom za K 10-20. Trgovci 100 zaviti K 40, 1000 zaviti K 35 za vsakih 100 zavitkov. A. Postržin, Commission «Mehlata», Graz, Steyregg. 60/II.

Sveče in sukanec

dobavljam le proti predplačilu (vsaj 1/2 ostalo povz.) parafinske in voščene, kos po K 1-60 do K 2-80, najmanj 100 kosov v zabojčku se pošlje. Sukanec laneni na drvenih špuljah, znamka «Silberstern» in «Kolo» 1000 Jards dzt. K 400, 500 Jards dzt. K 200, 225 m K 120, 150 m K 90. A. Postržin, Commission «Mehlata», Graz, Steyregg. 60/II. Za event. vprašanja se prosi znamko.

Želi se kupiti

v mestu ali prav blizu mesta hišo z vrtom, oziroma s posestvom. — Cena približno 50.000 kron. Pismene ponudbe na naslov: „Kupec“ na uredništvo Dol. Novic.

- Lekarna -
J. BERGMANN
v Rudolfovem

kupuje po najvišji ceni:

- kimel, janež, lipovo
- cvetje, bezgovo -
- cvetje, kamilice, -
- žavbelj, ajbiš, -
- tavžentrože in -
- druga zdravilna
- zelišča sveža ali -
- suha - -